

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH

Ul. Akademicka 1

47-400 Racibórz

dla obiektu:

DOM STUDENTA

Ul. Juliusza Słowackiego 57

47-400 Racibórz

Sporządził:

Inspektor ochrony przeciwpożarowej
Nr SIOP/59/2021/13/42

mgr Dorothea Wyrba

WRBA Sp. z o.o.
ul. K. I. Gałczyńskiego 4/901
00-362 Warszawa
NIP: 5252990045 REGON: 527569108
tel: 788 095 592
e-mail: biurowrba@gmail.com www.wrba.pl

Zatwierdził:

AKTUALIZACJA OKRESOWA

Sierpień 2024 r.

Przedmiot opracowania	<i>Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla Domu Studenta nr 1 z siedzibą w Raciborzu przy ul. Słowackiego 57</i>
Podstawa prawna opracowania	<i>§ 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719)</i>
Zatwierdził do stosowania	

Racibórz, wrzesień 2019r.

Spis treści:

1. Wstęp.	3
2. Zasady zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.	4
3. Definicje i pojęcia zawarte w instrukcji.	5
4. Charakterystyka ogólna oraz warunki ochrony przeciwpożarowej.	8
5. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic oraz urządzeń przeciwpożarowych.	11
6. Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru i innego zagrożenia.	13
7. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.	17
8. Prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.	20
9. Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji ludzi.	21
10. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla użytkowników obiektu.	24
11. Przepisy prawne i normy.	24
12. Załączniki.	25

1. Wstęp.

Niniejszą instrukcję bezpieczeństwa pożarowego opracowano w zakresie zgodnym z § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719).

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego podlega okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej. Osoby dokonujące okresowej aktualizacji niniejszej instrukcji powinny posiadać odpowiednie kwalifikacje (co najmniej ukończone szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej), a ww. czynność zobowiązane są potwierdzić wpisem w poniższej tabeli.

Podmiot opracowujący: Inspektor ochrony ppoż. Dorota Sowa

Tabela nr 1. Karta aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Data aktualizacji	Zakres aktualizacji	Podmiot dokonujący aktualizacji	Podpis
09.2019r.	Aktualizacja okresowa	Inspektor ochrony przeciwpożarowej	Dorota Sowa
12.2022r.	Aktualizacja okresowa	Usługi przeciwpożarowe Dorota Wyrba ul. Gajowa 17, 47-400 Racibórz NIP: 6391954071 tel: 788 095 592 www.wrba.pl	Inspektor ochrony przeciwpożarowej Nr SIOP/59/2021/13/42 Wyrba mgr Dorota Wyrba
08.2024	Zmiana nazwy podmiotu z Dom Studenta nr 1 na Dom Studenta.	WRBA Sp. z o.o. ul. K. I. Gałczyńskiego 4/901 00-362 Warszawa NIP: 5252990045 REGON: 527569108 tel: 788 095 592 e-mail: biurowrba@gmail.com www.wrba.pl	Inspektor ochrony przeciwpożarowej Nr SIOP/59/2021/13/42 Wyrba mgr Dorota Wyrba
08.2024	Aktualizacja autów kondygnacji o strefy wypiężone z wyłączenie	WRBA Sp. z o.o. ul. K. I. Gałczyńskiego 4/901 00-362 Warszawa NIP: 5252990045 REGON: 527569108 tel: 788 095 592 e-mail: biurowrba@gmail.com www.wrba.pl	Inspektor ochrony przeciwpożarowej Nr SIOP/59/2021/13/42 Wyrba mgr Dorota Wyrba

2. Zasady zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Na właściciela, zarządcę lub użytkownika obiektu nałożony został obowiązek zapoznania pracowników z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i z przepisami przeciwpożarowymi. Zapoznanie to ma charakter powszechny, tzn. dotyczy wszystkich pracowników, niezależnie od zajmowanego stanowiska i komórki organizacyjnej, w której są zatrudnieni.

Postanowienia instrukcji obowiązują wszystkich pracowników lub użytkowników obiektu oraz wykonawców robót niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Niniejsza instrukcja obowiązuje również pracowników firm wykonujących prace zlecone na terenie i na rzecz zarządzającego obiektem oraz prowadzących działalność na terenie obiektu. Ww. osoby odpowiadają za przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych a pozwolenie na prace niebezpieczne pożarowo lub umowa najmu powinny zawierać zapis o konieczności przestrzegania przez stronę przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym wykonywanych przez firmy zewnętrzne może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu przez ich wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich prowadzenie. Zezwolenie to wydaje zarządzający obiektem, a jego wzór określony jest w załączniku nr 4 do niniejszej instrukcji.

Zapoznanie użytkowników obiektu z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego nie zwalnia właściciela lub zarządcy z obowiązku zapoznania pracowników z aktualnymi przepisami przeciwpożarowymi.

Wyżej wymienione czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej mogą wykonywać osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje opisane w art. 4 ust. 2a i 2b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (taj. Dz. U. z 2009r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.). Jak wynika z przywołanego przepisu, osoby zapoznające pracowników z przepisami przeciwpożarowymi muszą posiadać co najmniej ukończone szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej lub mieć tytuł zawodowy technika pożarnictwa. Mogą to być osoby posiadające wykształcenie wyższe i ukończone szkolenie specjalistów ochrony przeciwpożarowej lub osoby posiadające tytuł zawodowy inżyniera pożarnictwa.

W celu ułatwienia zapoznania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji opracowujący przygotował wyciąg z instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, który może być wykorzystany w celu samokształcenia pracowników i użytkowników obiektu. Po zapoznaniu się z zadaniami i obowiązkami z zakresu ochrony przeciwpożarowej pracownicy zobowiązani są potwierdzić ten fakt podpisem pod **oświadczeniem o zapoznaniu się z obowiązkami w zakresie ochrony przeciwpożarowej.**

Przyjęcie do wiadomości postanowień niniejszej instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem na oświadczeniu stanowiącym załącznik do ww. opracowania.

3. Definicje i pojęcia zawarte w instrukcji.

Bezpieczeństwo pożarowe - stan eliminujący zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegania przed powstaniem pożaru.

Budowla - każdy obiekt budowlany nie będący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak np.: zbiorniki, drogi, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, budowle sportowe, itp.

Budynek użyteczności publicznej - rozumie się przez to budynek przeznaczony dla administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym lub wodnym, poczty lub telekomunikacji oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy i socjalny.

Droga ewakuacyjna - pozioma lub pionowa droga komunikacji ogólnej służąca celom ewakuacji.

Dojście ewakuacyjne - droga od wyjścia z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną do wyjścia na do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku mierzona wzdłuż osi drogi ewakuacyjnej.

Działania ratownicze - każda czynność podjęta w celu ochrony życia zdrowia i mienia lub środowiska, a także likwidacji przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Kategoria zagrożenia ludzi - budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:

- ZL I – zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób nie będących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- ZL II – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, taki jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
- ZL III – użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,
- ZL IV – mieszkalne,
- ZL V – zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Klasa odporności pożarowej budynku - symbol, któremu przyporządkowano wymagania dotyczące właściwości materiałów i elementów budynku. Zgodnie z obowiązującymi przepisami istnieje pięć klas odporności pożarowej budynków, podanych w kolejności od najwyższej do najniższej i oznaczonych literami: A, B, C, D, E. Elementy budynku zaliczonego do odpowiedniej klasy odporności pożarowej powinny odpowiadać określonym warunkom w zakresie odporności ogniowej i rozprzestrzeniania się ognia.

Kondygnacja – rozumie się przez to poziomą, nadziemną lub podziemną część budynku, zawartą między podłogą na stropie lub warstwą wyrównawczą na gruncie a górną powierzchnią podłogi bądź warstwy osłaniającej izolację cieplną stropu znajdującego się nad tą częścią, przy czym za kondygnację uważa się także poddasze z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi oraz poziomą część budynku stanowiącą przestrzeń na urządzenia techniczne, mającą wysokość w świetle większą niż 1,9 m, przy czym za kondygnację nie uznaje się nadbudówek ponad dachem, takich jak maszynownia dźwigu, centrala wentylacyjna, klimatyzacyjna lub kotłownia gazowa.

Materiały niebezpieczne pożarowo - rozumie się przez to następujące materiały niebezpieczne: gazy palne, ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55°C), materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji oraz materiały mające skłonności do samozapalenia.

Miejscowe zagrożenie - rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobiegzenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.

Obciążenie ogniowe - wyrażona w jednostkach SI całkowita energia powstająca podczas spalania materiałów palnych zgromadzonych w określonej, ograniczonej przestrzeni (pomieszczeniu) wraz z materiałami palnymi podłóg, sufitów, ścian wewnętrznych i przepierzeń oraz okładzin ściennych.

Oddzielenie przeciwpożarowe - jest to element konstrukcji budynku (ściana, strop) wydzielający strefę pożarową.

Odporność ogniowa - zdolność konstrukcji lub elementu budynku poddanego działaniu znormalizowanych warunków fizycznych, do spełnienia w określonym czasie wymagań dotyczących nośności ogniowej i/lub izolacyjności cieplnej i/lub szczelności ogniowej oraz innych wymaganych właściwości. Miarą odporności ogniowej jest czas t_f w minutach od początku badania do chwili osiągnięcia przez element próbny jednego ze stanów granicznych: nośności, izolacyjności i szczelności ogniowej.

Pomieszczenie techniczne – jest to pomieszczenie, w którym znajdują się urządzenia techniczne służące do obsługi budynku.

Pomieszczenie zagrożone wybuchem - jest to pomieszczenie, w którym może się wytworzyć mieszanina wybuchowa powstała z wydzielającej się takiej ilości palnych gazów, par, mgieł lub pyłów, których wybuch mógłby spowodować przyrost ciśnienia w tym pomieszczeniu przekraczający 5 kPa.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym - prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu - wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Sprzęt i urządzenia ratownicze - przedmioty i urządzenia oraz narzędzia związane na stałe z budynkiem, obiektem lub terenem uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej oraz innego miejscowego zagrożenia.

Stale urządzenie gaśnicze - urządzenie gaśnicze, do którego środek gaśniczy podawany jest ze stałych źródeł zasilania, trwale połączonych z tym urządzeniem.

Stopień palności materiału palnego - jest to właściwość pożarowa materiału budowlanego określona na podstawie wskaźnika zapalności i wskaźnika spalania. Rozróżnia się trzy stopnie palności: I stopień palności - odpowiednik pojęcia materiał niezapalny, II stopień palności - odpowiednik pojęcia materiał trudno zapalny, III stopień palności - odpowiednik pojęcia materiał łatwo zapalny.

Strefa pożarowa - rozumie się przez to budynek albo jego część oddzieloną od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków. Częścią budynku, o którym mowa wyżej, jest także jego kondygnacja, jeżeli klatki schodowe w tym budynku są wydzielone drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30, wyposażonej w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu.

Strefa zagrożenia wybuchem – jest to przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa.

Teren przyległy - pas terenu wokół obiektu o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określonej w przepisach techniczno-budowlanych

Warunki ewakuacji - zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno - organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

4. Charakterystyka ogólna oraz warunki ochrony przeciwpożarowej.

Lokalizacja

Budynek zlokalizowany jest w centralnej części miasta Raciborza przy ul. Słowackiego 57. Jest to budynek wolnostojący, wielokondygnacyjny, średniowysoki, podpiwniczony o wysokości 18,46m.

Warunki budowlane

Jest to budynek 6-cio kondygnacyjny, podpiwniczony, z tzw. wysokim parterem. Budynek jest wyposażony w dwie główne klatki schodowe z konstrukcji żelbetonowej, ściany z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej, Strop i stropodach z prefabrykowanych płyt kanałowych, dach płaski, wielospadowy, kryty papą. Stolarka okienna wymieniona, drzwi zewnętrzne w stolارce aluminiowej i drewnianej. Budynek częściowo ocieplony oraz posiada podjazd dla osób niepełnosprawnych.

Budynek wykonany jest w klasie odporności pożarowej „B”, główne elementy konstrukcyjne spełniają wymagania REI60, ściany zewnętrzne budynku częściowo docieplone styropianem metodą lekką-mokrą oraz przekrycie dachu z papy termozgrzewalnej posiadają klasyfikację NRO. Wszystkie elementy budynku są wykonane z materiałów o kwalifikacji ogniowej nierozprzestrzeniającej ognia. Elementy wykończenia wewnątrz są wykonane z materiałów i wyrobów, które nie są łatwo zapalne oraz których produkty rozkładu termicznego nie są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące.

Budynek zaliczamy do kategorii zagrożenia ZL-V zagrożenia ludzi z wydzielonymi pomieszczeniami technologiczno-gospodarczymi oraz ZL-III w piwnicy oraz częściowo na parterze, przewiduje się przebywanie maksymalnie 250 osób.

Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznej nie występuje.

Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego nie przekroczy 500MJ/m².

Budynek jest wyposażony w następujące instalacje: elektryczną i odgromową centralnego ogrzewania, wodno-kanalizacyjną i CWU, wentylację mechaniczną i klimatyzację, instalację gazową.

Instalacje elektroenergetyczne zostały wykonane zgodnie z warunkami technicznymi normy PN-IEC 60364.

Zmiany budowlane dotyczyły parteru, zmienił się sposób użytkowania tej części, która przeznaczona została na sale dydaktyczne wraz z zapleczem administracyjnym

i sanitarnym. Wydzielono w obrębie parteru strefę pożarową o powierzchni 623,45m².

Warunki ewakuacji

Obiekt stanowi strefy pożarowe o łącznej powierzchni użytkowej 8 145 m² wydzielając je drzwiami o odporności ogniowej EI 60 na każdej kondygnacji – drzwi wyposażono w samozamykacze oraz elektromagnes zainstalowany w dolnej części drzwi. Przy każdych drzwiach zainstalowane są po obu stronach czujki pożarowe dymu, które w przypadku pożaru powodują zamknięcie drzwi na każdej kondygnacji. Na portierni umieszczona jest centralka sygnalizująca zamknięcie drzwi. Obiekt wyposażony jest w przeciwpożarowy wyłącznik prądu. Zlokalizowany jest w wiatrołapie wejścia do budynku.

Istniejący w budynku układ komunikacyjny daje możliwość natychmiastowego opuszczenia poszczególnych pomieszczeń przez znajdujące się w nich osoby w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia. Długość przejść i dojść ewakuacyjnych nie przekraczają 40m, a drzwi ewakuacyjne dają możliwość natychmiastowej ewakuacji ludzi bezpośrednio na zewnątrz budynku. Drogi ewakuacyjne są w odpowiedni sposób oznakowane zgodnie z PN – 92/N – 01256 – 02 – Znaki bezpieczeństwa.

Znaki te umieszczone są tak, aby z każdego miejsca przynajmniej jeden z nich był w zasięgu wzroku. Kierują one osoby ewakuujące się najkrótszą drogą, do wyjścia ewakuacyjnego, oznakowanego tabliczką fluorescencyjną „WYJŚCIE EWAKUACYJNE”. Wysokość dróg ewakuacyjnych wynosi ponad 2,2 m.

Wszystkie drzwi zainstalowane na drogach ewakuacyjnych w budynku otwierają się zgodnie z kierunkiem ewakuacji.

Obiekt jest wyposażony w oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne kierunkowe, hydranty wewnętrzne, podręczny sprzęt gaśniczy. Przyjęto 2 kg środka gaśniczego (proszku ABC) na każde 100m² powierzchni strefy pożarowej. Gaśnice umieszczone są w szafkach hydrantowych.

Oświetlenie awaryjne w obiekcie składa się z opraw awaryjnych z funkcją auto testu

i własnym źródłem zasilania, zlokalizowanych w ciągach komunikacyjnych. Oprawy awaryjne są z piktogramami kierunkowymi informujące o kierunku wyjścia, w czasie pracy w trybie awaryjnym.

Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne

W budynku znajduje się hydranty wewnętrzny HW25, z pełnym wyposażeniem. Do celów zewnętrznego gaszenia pożarów służą hydranty miejskiej sieci wodociągowej. Wymagana dla tego typu budynków wydajność hydrantów zewnętrznych wynosi 20 dm³/s, a hydranty nie powinny się znajdować dalej niż 75 m od budynku chronionego. Hydranty miejskiej sieci wodociągowej zapewniają dla tego obiektu wymagane ilości wody do celów zewnętrznego gaszenia pożaru.

Drogi pożarowe

Dojazd pożarowy dla samochodów służb ratowniczych stanowi jezdnia ulicy Słowackiego.

Odległość do Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej wynosi około 3 km, co daje gwarancję szybkiego, od czasu zawiadomienia, przybycia pojazdów gaśniczych PSP. Istotnym tutaj jest więc czas swobodnego rozwoju pożaru do chwili jego zauważenia. Dotarcie sił ratowniczych PSP na

miejsce zdarzenia oraz podjęcie działań będzie na pewno przebiegać w bardzo krótkim czasie.

Budynek tak usytuowano, aby wzdłuż jego dłuższego boku przebiegała droga pożarowa w odległości od 5 do 15 m, mierzonej od ściany budynku do najbliższej krawędzi drogi. Pomiędzy drogą pożarową i ścianą budynku nie występują stałe elementy zagospodarowania terenu o wysokości przekraczającej 3 m lub drzewa. Drogi wewnętrzne są odpowiednio utwardzone kostką brukową.

5. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic oraz urządzeń przeciwpożarowych.

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice znajdujące się w obiekcie powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obsługi, **nie rzadziej jednak niż raz w roku**.

Definicja „urządzenia przeciwpożarowe” jest bardzo szeroka i odnosi się do urządzeń służących do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności obejmuje: hydranty i zawory hydrantowe, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, kłapy przeciwpożarowe, urządzenia oddymiające oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w system sterowania.

Kontrola i konserwacja gaśnic:

- sprzęt gaśniczy powinien być poddawany czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zaleceniami producenta, **nie rzadziej jednak niż raz w roku**,
- zakres czynności konserwacyjnych powinien być zgodny z instrukcją obsługi ustaloną przez producenta,
- konserwację i naprawę gaśnic powinni przeprowadzać odpowiednio przeszkoleni konserwatorzy sprzętu gaśniczego,
- na znaku legalizacji gaśnicy powinna znajdować się data następnego przeglądu technicznego gaśnicy.

Zgodnie z postanowieniami art. 62 ustawy Prawo budowlane obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli:

1. Okresowej, **co najmniej raz w roku**, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego:

- elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu,
- instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska,
- instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych).

2. Okresowej, **co najmniej raz na 5 lat**, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia; kontrolą tą powinno być objęte również badanie **instalacji elektrycznej i piorunochronnej** w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

3. Okresowej w zakresie, o którym mowa w pkt 1, co najmniej dwa razy w roku, w terminach do 31 maja oraz do 30 listopada, w przypadku budynków o powierzchni zabudowy przekraczającej 2000 m² oraz innych obiektów budowlanych o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m²; osoba dokonująca kontroli jest obowiązana bezzwłocznie pisemnie zawiadomić właściwy organ o przeprowadzonej kontroli.

Powyższe kontrole powinny być dokonywane przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności. Kontrolę stanu technicznego

instalacji elektrycznych, piorunochronnych i gazowych powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych i gazowych. Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych powinny przeprowadzać:

- osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim – w odniesieniu do przewodów dymowych oraz grawitacyjnych przewodów spalinowych i wentylacyjnych,
- osoby posiadające uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności – w odniesieniu do przewodów kominowych oraz do kominów przemysłowych, kominów wolno stojących oraz kominów lub przewodów kominowych, w których ciąg kominowy jest wymuszony pracą urządzeń mechanicznych.

W poniższej tabeli zestawiono rodzaje przeglądów technicznych i ich częstotliwość oraz wymagane uprawnienia osób wykonujących te badania.

Lp	Nazwa urządzenia lub instalacji	Rodzaj przeglądu technicznego	Częstotliwość badań	Uwagi (uprawnienia osób wykonujących badania)
1.	Gaśnice	Okresowy przegląd i konserwacja	1 raz w roku	Osoby wykwalifikowane
		Przegląd warsztatowy – naprawa okresowa	1 raz na 5 lat	
		Naprawy doraźne	Po każdym użyciu lub uszkodzeniu	
2.	Instalacja hydrantów wewnętrznych	Przegląd roczny- zakres zgodny z PN-EN 671-3 (sprawdzenie ciśnienia i wydajności, oznakowania, szczelności)	1 raz w roku	Osoby wykwalifikowane
		Sprawdzenie węży stanowiących wyposażenie hydrantów na maksymalne ciśnienie robocze	1 raz na 5 lat	Osoby wykwalifikowane
3.	Sieć hydrantów zewnętrznych	Oględziny i pomiar ciśnienia	1 raz w roku	Osoby wykwalifikowane
4.	Instalacje i urządzenia elektryczne	Pomiary okresowe (rezystancji izolacji, napięć i obciążeń, skuteczności zerowania, ochrony przeciwporażeniowej)	1 raz na 5 lat	Osoby uprawnione
		Oględziny (sprawdzenie stanu technicznego przewodów, zwodów, złącz pomiarowych)	1 raz w roku	Osoby wykwalifikowane
5.	Instalacja piorunochronna	Badanie okresowe	1 raz na 5 lat	Osoby uprawnione
		Badanie okresowe w strefach zagrożenia wybuchem	1 raz w roku	

6. Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru i innego zagrożenia.

Zgodnie z ustawą o ochronie przeciwpożarowej osoba fizyczna i prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w innych przepisach.

Niezbędne jest zatem wyznaczenie dla wszystkich osób pracujących w obiekcie, zakresu odpowiedzialności na danym stanowisku.

Do podstawowych obowiązków wszystkich pracowników należy zapobieganie możliwości powstania pożaru i innego zagrożenia. W tym celu należy ściśle przestrzegać przepisów przeciwpożarowych oraz postanowień niniejszej instrukcji.

Do szczegółowych obowiązków właściciela lub zarządcy obiektu należy:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
- zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń przeciwpożarowych zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- utrzymywać urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej,
- wyposażyć obiekt w przeciwpożarowe wyłączniki prądu zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych,
- umieścić w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych,
- oznakować, znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
 - ▶ drogi ewakuacyjne oraz pomieszczenia, w których są co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
 - ▶ miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - ▶ miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - ▶ miejsca usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - ▶ pomieszczenia, w których występują materiały niebezpieczne pożarowo.

Wszyscy pracownicy bez względu na zajmowane stanowisko ponoszą odpowiedzialność za nieznaną obowiązków w obiekcie i na przyległym do niego terenie przepisów przeciwpożarowych i postanowień niniejszej instrukcji. Za

wykroczenia i przestępstwa pracowników przeciwko bezpieczeństwu pożarowemu zastosowanie ma także kodeks karny i kodeks wykroczeń.

Artykuł 82 kodeksu wykroczeń stanowi, że podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany ten, kto nieostrożnie obchodzi się z ogniem lub wykracza przeciwko przepisom dotyczącym zapobiegania i zwalczania pożarów.

Pracownicy odpowiadają w szczególności za:

- znajomość zagrożenia pożarowego na stanowisku pracy oraz sposobów przeciwdziałania możliwości rozprzestrzeniania się pożaru,
- znajomość zasad postępowania na wypadek pożaru,
- orientację w rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych, a także umiejętność obsługi ww. sprzętu i urządzeń,
- przestrzeganie i egzekwowanie od innych bezwzględnego zakazu używania otwartego ognia lub palenia papierosów w miejscach do tego celu nieprzeznaczonych,
- sprawdzanie każdego dnia po zakończeniu pracy, czy w użytkowanych pomieszczeniach nie pozostawiono włączonych do sieci grzejników lub innych odbiorników energii elektrycznej nieprzystosowanych do pracy ciągłej,
- znajomość zasad prowadzenia ewakuacji i udzielenie pomocy w zakresie ewakuacji.

Ponadto pracownicy zobowiązani są do:

- podjęcia działań gaśniczych przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego,
- czynnego udziału w ewakuacji ludzi i mienia,
- przestrzegania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych,
- zwracania uwagi na wszelkie materiały pozostawione w miejscach do tego nieprzeznaczonych oraz wzbudzających podejrzenie,
- zaalarmowania straży pożarnej w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Zadania i obowiązki pracowników ochrony w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

- znać zasady alarmowania i postępowania na wypadek powstania pożaru oraz zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
- znać lokalizację hydrantów zewnętrznych, wejść i wyjść ewakuacyjnych z obiektu oraz urządzeń przeciwpożarowych,
- pilotowanie jednostek straży pożarnej do miejsca pożaru lub najbliższego wejścia do budynku,
- zapewnienie kluczy awaryjnych do wszystkich pomieszczeń,
- zgłaszanie zarządzającemu obiektem o wszelkich stwierdzonych nieprawidłowościach,
- kontrolowanie obiektu pod kątem zagrożenia pożarowego podczas przeprowadzanych obchodów.

W obiekcie i na terenie do niego przyległym zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji,

a w szczególności zabronione jest:

- używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów występujących w strefie zagrożenia wybuchem (z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu), w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa,
- użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem,
- garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu,
- rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze,
- rozpalanie ognisk lub wysypywanie gorącego popiołu i żużla, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10 m,
- składowanie poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki, materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu,
- użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C)
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki,
- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości,
- składowanie materiałów palnych na nieużytkowych poddaszach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach,
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych,

- wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej lub innej o podobnym przeznaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności (użytkowników), jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali,
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, urządzeń sterujących instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
- napełnianie gazem płynnym butli w obiektach nieprzeznaczonych do tego celu,
- używanie bez pisemnej zgody zarządzającego obiektem materiałów niebezpiecznych pożarowo, tj.:
 - cieczy palnych o temperaturze zapłonu poniżej 55⁰C,
 - gazów palnych,
 - materiałów zapalających się samorzutnie na powietrzu,
 - materiałów wytwarzających w zetknięciu z wodą gazy palne,
 - materiałów wybuchowych i pirotechnicznych,
 - materiałów mających skłonność do samozapalenia.

Przy używaniu lub przechowywaniu materiałów niebezpiecznych należy:

- wszystkie czynności związane z wytwarzaniem, przetwarzaniem, obróbką, transportem lub składowaniem materiałów niebezpiecznych wykonywać zgodnie z warunkami ochrony przeciwpożarowej określonymi w niniejszej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego lub według wskazań ich producenta,
- utrzymywać ilość materiału niebezpiecznego znajdującego się na stanowisku pracy nie większą niż dobowe zapotrzebowanie lub dobową produkcję, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej,
- przechowywać zapas materiałów niebezpiecznych przekraczający wielkość określoną dobowym zapotrzebowaniem w oddzielnym magazynie przystosowanym do takiego celu,
- przechowywać materiały niebezpieczne w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego oddziaływania,
- przechowywać ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55 °C) wyłącznie w pojemnikach, urządzeniach i instalacjach przystosowanych do tego celu, wykonanych z materiałów co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia i zabezpieczonych przed stłuczeniem.

Każda osoba zatrudniona w obiekcie zobowiązana jest do przestrzegania ww. zasad, a ponadto powinna:

- odbyć szkolenie przeciwpożarowe,
- znać przepisy przeciwpożarowe i ich przestrzegać,
- znać sposoby alarmowania straży pożarnej,
- znać zasady użytkowania podręcznego sprzętu gaśniczego i środków gaśniczych,
- dbać o właściwy stan zabezpieczeń przeciwpożarowych na swoim stanowisku pracy,
- niezwłocznie usuwać źródła zagrożenia pożarowego.

7. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.

W razie otrzymania wiadomości o pożarze lub zauważenia otwartego ognia w miejscu na to nieprzeznaczonym lub innego zagrożenia, jednocześnie z poinformowaniem innych ludzi i przyciśnięciem najbliższego ręcznego ostrzegacza pożarowego (o ile znajduje się w obiekcie) należy powiadomić w jak najkrótszym czasie Państwową Straż Pożarną pod numerem 998.

Powiadomienia powinien dokonać pracownik wyznaczony przez zarządzającego obiektem, jego zastępcę lub pracownik ochrony mający dostęp do telefonu. Powiadomienie Państwowej Straży Pożarnej powinno odbyć się w następujący sposób:

Po zgłoszeniu się obsługującego numer alarmowy 998 podać spokojnie następujące informacje:

- gdzie się pali - dokładny adres, nazwa obiektu, piętro, itp.
- co się pali lub jakie jest inne zagrożenie,
- czy występuje zagrożenie życia, czy są osoby ranne lub poszkodowane,
- nazwisko i imię zgłaszającego oraz numer telefonu, z którego następuje zgłoszenie.

Po uzyskaniu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia przez dyspozytora Państwowej Straży Pożarnej należy odłożyć słuchawkę i przystąpić do następujących czynności:

- przeprowadzić ewakuację zagrożonych ludzi,
- przystąpić do gaszenia pożaru przy wykorzystaniu podręcznego sprzętu gaśniczego,
- przycisnąć ręczny ostrzegacz pożarowy o ile wcześniej tego nie uczyniono,
- usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, cenne urządzenia, dokumenty, itp.,

Do czasu przybycia straży pożarnej akcją ratowniczo - gaśniczą, kieruje zarządzający obiektem lub szef ochrony. Jeżeli osoby te są nieobecne to wówczas osoba wybrana spośród personelu. Należy także wyznaczyć osobę, której zadaniem będzie udzielenie niezbędnych informacji dowódcy straży pożarnej, w tym skierowanie pojazdów straży pożarnej do wejścia do budynku zlokalizowanego najbliżej źródła pożaru.

Po przyjeździe straży pożarnej na miejsce zdarzenia wszyscy pracownicy zobowiązani są do podporządkowania się dowódcy straży pożarnej oraz udzielenia mu wszelkiej żądanej pomocy. Po zakończeniu prowadzenia akcji ratowniczo - gaśniczej za zabezpieczenie miejsca zdarzenia odpowiedzialny jest zarządzający obiektem lub inna wyznaczona przez niego osoba.

Zabezpieczenie miejsca zdarzenia polega w szczególności na dozorowaniu miejsca pożaru oraz pomieszczeń bezpośrednio przyległych do pomieszczenia, w którym pożar miał miejsce. Czas dozorowania określa dowódca straży pożarnej w protokole przekazania miejsca zdarzenia, przekazywanym imiennie po zakończeniu działań straży pożarnej.

Zasady postępowania na wypadek pożaru określa "Instrukcja postępowania na wypadek pożaru" zawierająca wykaz telefonów alarmowych i będąca załącznikiem nr 2 do niniejszej instrukcji.

Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji gaśniczej za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu obiektu.

Do przeprowadzenia skutecznej akcji ugaszenia pożaru w zarodku niezbędne jest posiadanie podstawowej wiedzy o sposobach użycia podręcznego sprzętu gaśniczego. Przed przystąpieniem do gaszenia należy się upewnić, czy urządzenie, w obrębie którego powstał pożar nie jest podłączone do prądu elektrycznego. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości należy użyć gaśnicy przystosowanej do gaszenia pożarów w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem. Służą do tego gaśnice śniegowe i proszkowe. Niedozwolone jest w takim przypadku użycie do gaszenia gaśnicy pianowej, wody oraz instalacji hydrantów wewnętrznych.

Hydrant wewnętrzny

Jest to obudowany zespół składający się z zaworu hydrantowego, jednego lub dwóch odcinków węży pożarniczych i prądownicy. Hydranty mogą być użyte do gaszenia pożaru w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę (grupa pożarów A). Gaszenie wodą pożarów w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem jest zabronione.

Sposób użycia hydrantu jest następujący: należy otworzyć szafkę, rozwinąć wąż, otworzyć zawór hydrantowy i skierować strumień wody na palące się materiały, zraszając powierzchnię, na której występuje proces palenia stopniowo od brzegu ku środkowi. Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby.

Koc gaśniczy

Koc gaśniczy wykonany jest z włókna szklanego. Przechowywany jest w specjalnym futerale. Służy on do tłumienia pożaru poprzez odcięcie dostępu powietrza do strefy spalania. Nadaje się do gaszenia niedużych powierzchniowo pożarów grup A, B i C. Sposób użycia: wyjąć koc z futerału, rozłożyć i szczelnie przykryć palący się przedmiot. W przypadku gaszenia ludzi należy ratowaną osobę przykryć kocem i umieścić na niepalnym podłożu pamiętając o konieczności zapewnienia dopływu powietrza do oddychania.

Gaśnice

Obecnie wszystkie gaśnice wyposażone są zawór dźwigniowy osadzony w głowicy gaśnicy. Zadaniem zaworu jest umożliwienie wydostania się środka gaśniczego w czasie użycia gaśnicy. W gaśnicach typu „x” zawór dźwigniowy tylko uszczelnia gaśnicę uniemożliwiając na emisję środka gaśniczego i wyrzutnika. W gaśnicach typu „z” zawór pełni funkcję przebijaka umożliwiającego (w czasie interwencji) przebicie przepony naboju i przedostanie się wyrzutnika do środka gaśniczego, a w rezultacie emisję całej zawartości środka na zewnątrz.

Należy pamiętać, że w gaśnicach z zaworem dźwigniowym emisja środka gaśniczego odbywa się tylko wówczas, gdy dźwignia jest całkowicie dociśnięta do uchwyty głowicy. Cofnięcie dźwigni spowoduje przerwanie emisji środka gaśniczego.

Innym rozwiązaniem konstrukcyjnym jest tzw. przebijak grzybkowy. Wbicie przebijaka poprzez uderzenie ręką w głowicę gaśnicy powoduje przebicie przepony naboju i zmieszanie gazu ze środkiem gaśniczym. Przebijak jest uruchamiany tylko raz a po wbiciu go w głowicę nie wymaga dalszego dociskania. Natomiast emisję środka gaśniczego na zewnątrz ułatwia prądownica pistoletowa posiadająca zawór.

Gaśnice śniegowe, w odróżnieniu od pozostałych, posiadają specjalne zabezpieczenie przed skutkami przyrostu ciśnienia wewnątrz gaśnicy.

Ciśnienie wewnątrz gaśnicy może zwiększyć się wskutek nadmiernego nagrzania się CO₂. By nie dopuścić do uszkodzenia gaśnicy zastosowano wkładkę bezpiecznikową. Niepożądany przyrost ciśnienia spowoduje wyrwanie płytki i samoistną emisję CO₂ na zewnątrz. Dlatego gaśnice śniegowe należy chronić przed nadmiernym nagrzaniem. W gaśnicach śniegowych podczas gaszenia trzymać prądownicę za drewnianą lub plastikową rękojeść. W innym przypadku może dojść do odmrożenia ręki. Temperatura rozprężającego się dwutlenku węgla wynosi około -72 °C.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych, na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w obiekcie, którego dotyczy niniejsza instrukcja.

Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone zgodnie z poniższymi zasadami:

- w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności przy wejściach do budynków, na klatkach schodowych, na korytarzach, przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz,
- w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),
- w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m,
do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Podstawowe zasady gaszenia pożaru przy pomocy gaśnic:

1. Zbliżyć się do źródła ognia od strony wiatru (wiatr w plecy), a w pomieszczeniach zamkniętych pamiętać o kierunku ewentualnej drogi ewakuacyjnej.
2. Uruchomić gaśnicę zgodnie z instrukcją i skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia.
3. W przypadku konieczności gaszenia pożaru większą liczbą gaśnic, należy zastosować je równocześnie.

8. Prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Przez prace niebezpieczne pod względem pożarowym rozumie się przede wszystkim prace wykonywane przy użyciu ciepłego ognia (spawanie gazowe, elektryczne, cięcie, lutowanie, zgrzewanie, itp.). Prace te należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo, zarządzający obiektem oraz wykonawca są zobowiązani: ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane, ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu, wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, przebieg pracy i zabezpieczenie po zakończeniu prac oraz sporządzić protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych wg wzoru określonego w załączniku nr 3.

Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich prowadzenie. Zezwolenie to wydaje zarządzający obiektem, a jego wzór określony jest w załączniku nr 4 do niniejszej instrukcji.

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy przestrzegać następujących zasad i ustaleń:

Wszystkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonie przyległym, w tym także elementy konstrukcji budynku i znajdujących się tam instalacji technicznych, należy zabezpieczyć przed zapaleniem.

Prace pożarowo niebezpieczne wykonywane w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem cieczy łatwopalnych lub gazów, mogą być prowadzone pod warunkiem, że pomieszczenia te zostaną dokładnie przewietrzone.

W miejscu wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych powinien się znajdować sprzęt gaśniczy umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru, dostosowany do ilości i rodzaju palnych materiałów znajdujących się w pomieszczeniu.

Po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych należy po upływie czterech, a następnie ośmiu godzin, poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane oraz rejony przyległe. Wyniki kontroli należy odnotować w "Książce kontroli prac", której wzór jest określony w załączniku nr 5.

Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje.

Zarządzający obiektem jest zobowiązany przed rozpoczęciem prac, zapoznać wszystkie osoby z zagrożeniem pożarowym występującym w rejonie wykonywania prac oraz z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Sprzęt używany do wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

Odpowiedzialność za bezpieczne prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych, zleconych osobom spoza zakładu ponosi wykonawca tych prac, który stosuje się do ustaleń zawartych w niniejszej instrukcji. Zapis o odpowiedzialności powinien znaleźć się w umowie lub na oddzielnym oświadczeniu, a fakt ten wykonawca powinien potwierdzić czytelnym podpisem.

9. Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji ludzi.

Właściciel lub zarządca obiektu ma obowiązek przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji w obiekcie zawierającym strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób będących jej stałymi użytkownikami. Jeżeli w budynku będącym przedmiotem opracowania niniejszej instrukcji taka sytuacja będzie miała miejsce to wówczas, co najmniej raz na 2 lata, należy przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji, o którym powiadamia się właściwego miejscowo komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na określenie „stali użytkowników obiektu”, którymi niewątpliwie są wszystkie osoby pracujące w danym obiekcie. W sytuacji, gdy ilość pracowników lub innych stałych użytkowników obiektu nie przekracza 50 osób to właściciel lub zarządca obiektu nie ma obowiązku przeprowadzania praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji.

Zasady organizacji i warunki ewakuacji.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Zazwyczaj pożary w pomieszczeniach powodują konieczność nagłej ewakuacji ludzi na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej. Konieczność ta wynika z bezpośredniego zagrożenia temperaturą płomieni, ale przede wszystkim ze względu na powstawanie w środowisku pożaru dymów i gazów pożarowych, które są trujące i najczęściej są powodem śmierci osób, które nie zostały ewakuowane z zagrożonych przestrzeni.

W obliczu bezpośredniego zagrożenia pożarem należy równocześnie z podjęciem akcji gaśniczej rozpocząć ewakuację.

Ewakuacja musi być podjęta przez pracowników jeszcze przed przybyciem straży pożarnej, gdyż najmniejsza strata czasu może być tragiczna w skutkach.

Bardzo istotnym elementem sprawnej ewakuacji jest stałe zapewnienie możliwości natychmiastowego otwarcia wszystkich wyjść ewakuacyjnych z obiektu.

Instrukcja ewakuacji.

Decyzję o podjęciu ewakuacji wydaje zarządzający obiektem lub wyznaczona przez niego osoba, a z chwilą przyjazdu straży pożarnej – dowódca akcji ratowniczo-gaśniczej z ramienia Państwowej Straży Pożarnej.

Alarm o pożarze i rozpoczęciu ewakuacji ogłasza się donośnym głosem lub za pomocą urządzeń nagłaśniających.

Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w obiekcie o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności ewakuacji.

Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji. Ponadto ustala potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuacji.

W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych części, w których

powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia.

W przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych dla pojedynczych osób lub ich grup należy niezwłocznie poinformować kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od dróg wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek straży pożarnej.

Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie. Należy poruszać się wzdłuż ścian, aby w silnym zadymieniu nie stracić orientacji.

Drogi i wyjścia ewakuacyjne muszą być oznaczone specjalnymi znakami graficznymi wskazującymi kierunek dojść i wyjść ewakuacyjnych zgodnie z właściwymi normami. Znaki bezpieczeństwa przedstawione zostały w załączniku nr 6 do niniejszej instrukcji.

Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił niezbędnych do ewakuacji ludzi. Po zakończeniu ewakuacji osób należy sprawdzić, czy wszyscy opuścili poszczególne pomieszczenia.

Jeżeli jednostki straży pożarnej przybędą w trakcie akcji ewakuacyjnej to kierujący jej przebiegiem (zarządzający lub osoba go zastępująca), zobowiązany jest do przekazania zwięzłej informacji o przebiegu akcji ewakuacyjnej, a następnie podporządkować się dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej.

Obowiązki pracowników w zakresie ewakuacji.

Pracownicy mają obowiązek posiadać dokładne i aktualne dane i informacje na temat:

- rozkładu pomieszczeń w obiekcie oraz wyjść z obiektu,
- miejsc przebywania ludzi w pomieszczeniach budynku,
- sposobu zachowania się ludzi w przypadku sytuacji zagrożenia pożarem,
- usytuowania telefonów w obiekcie i sposobu alarmowania na wypadek pożaru,
- rozmieszczenia i obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.

W zakresie prowadzenia ewakuacji do obowiązków pracowników należy w szczególności:

- podporządkować się kierującemu akcją ewakuacyjną,
- zachować spokój i nie dopuścić do powstania paniki,
- alarmować osoby i instytucje zgodnie z wykazem telefonów alarmowych,
- pomagać ratownikom w prowadzeniu ewakuacji,
- pamiętać, że szybkość przeprowadzenia ewakuacji decyduje o jej powodzeniu.

W przypadku powstania pożaru osoby korzystające z obiektu powinny:

- jeśli to one zauważyły niebezpieczeństwo - podjąć działania polegające na ratowaniu osób bezpośrednio zagrożonych, alarmowaniu kierownictwa obiektu oraz opanowania pożaru w zarodku przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - bezwzględnie podporządkować się zaleceniom osób kierujących akcją ratowniczą,
 - unikać wszelkich działań mogących wpływać na powstanie paniki,
- Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie.

Alarm o pożarze i rozpoczęciu ewakuacji należy ogłosić dostępnym środkiem alarmowania, donośnym głosem lub przez urządzenia nagłaśniające.

W razie wystąpienia zagrożenia, podczas normalnego toku pracy, obowiązek sprawnego ogłoszenia alarmu i konieczności przeprowadzenia ewakuacji spoczywa na pracownikach ochrony obiektu (jeśli jest w obiekcie).

Alarm o niebezpieczeństwie ogłasza osoba, która zauważyła grożące niebezpieczeństwo. Może to uczynić głosem poprzez donośne i wyraźne ostrzeżenie.

W następnej kolejności należy powiadomić kierownictwo obiektu, które podejmuje decyzję o ewakuacji. Należy pamiętać, aby osoby znajdujące się w obiekcie wyszły na zewnątrz jak najkrótszą drogą. Po podjęciu decyzji o ewakuacji, należy niezwłocznie uruchomić dźwiękowy system ostrzegawczy (jeśli jest w obiekcie) lub załączyć ustalony we własnym zakładzie sygnał alarmowy (np.: syreny alarmowe).

Kolejność ewakuacji jest każdorazowo uzależniona od rozwoju konkretnej sytuacji zagrożenia. Ewakuowanych należy kierować do wcześniej znanego najbliższego wyjścia z budynku, tak aby nie powodować kolizji w ruchu innych osób ewakuowanych.

W czasie ewakuacji należy zachować spokój, nie dopuszczając do jakichkolwiek przejawów paniki. Osoby ewakuowane wyprowadza się na zewnątrz obiektu i sprawdza czy wszyscy opuścili pomieszczenia zagrożone.

W razie odcięcia dróg ewakuacyjnych nie należy ryzykować przejścia przez zadymione korytarze, pomieszczenia i klatki schodowe, ale pozostając w pomieszczeniu z oknem najbardziej oddalonym od miejsca zagrożenia sygnalizować wszelkimi możliwymi sposobami o miejscu swego pobytu, oczekując na pomoc z zewnątrz.

10. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla użytkowników obiektu.

Rozdział ten został przygotowany w formie załącznika do niniejszej instrukcji i ma służyć do indywidualnego zapoznawania się użytkowników obiektu z ich obowiązkami wynikającymi z przepisów przeciwpożarowych.

11. Przepisy prawne i normy.

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j.: Dz.U. z 2002 roku, Nr 147, poz. 1229 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j.:Dz.U. z 2018 r., poz. 1202).
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719).
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. Nr 121, poz. 1137 ze zmianami w Dz.U. z 2015r., poz. 2117).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. z 2009r. Nr 124, poz. 1030).
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j.:Dz.U. Z 2019 r., poz. 1065).
7. PN-EN ISO 7010:2012 Norma międzynarodowa
8. PN-92/N-01256.02:1992 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

12. Załączniki.

Załącznik nr 1

Wykaz telefonów alarmowych:

1.	PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA	-998
2.	POLICJA	-997
3.	POGOTOWIE RATUNKOWE	-999
4.	POGOTOWIE ENERGETYCZNE	-991
5.	POGOTOWIE GAZOWE	-992

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

I. Alarmowanie o niebezpieczeństwie.

Każdy, kto zauważy pożar zobowiązany jest niezwłocznie:

- Powiadomić o pożarze osoby znajdujące się w obiekcie lub jego sąsiedztwie,
- Telefonicznie lub w inny dostępny sposób zawiadomić **Straż Pożarną** pod numerem **998 (lub 112)** podając:
 - gdzie się pali- adres, nazwa obiektu, kondygnacja,
 - co się pali- dach, piwnica, mieszkanie, biuro,
 - czy jest zagrożone życie ludzkie,
 - swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu, z którego się dzwoni.
- Powiadomić właściciela lub zarządcę obiektu o zaistniałym zdarzeniu.

II. Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru.

1. Równocześnie z powiadamianiem o niebezpieczeństwie należy przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym, udzielania pomocy osobom poszkodowanym lub zagrożonym.
2. Przystąpić do ewakuacji osób znajdujących się w obiekcie ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych, dzieci oraz osób nie znających obiektu.
3. W miarę możliwości zabezpieczyć mienie, dokumentację i inne wartościowe przedmioty przed pożarem i innymi osobami postronnymi.
4. Do przybycia jednostek ratowniczo- gaśniczych akcją kieruje Zarządca obiektu lub osoba najbardziej opanowana i energiczna.
5. Po przybyciu jednostek ratowniczo- gaśniczych kierowanie akcją przejmuje dowódca akcji ratowniczej, który ma prawo żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, jednostek gospodarczych, organizacji społecznych i obywateli.
6. Osoby postronne korzystające z obiektu powinny zachować spokój i podporządkować się dowódcy akcji.

Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Nazwa i określenie budynku – pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac pożarowo niebezpiecznych

.....
.....

2. Zagrożenie wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu

.....
.....

3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac pożarowo niebezpiecznych

.....
.....

4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska na okres prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych

.....
.....

5. Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia przeciwpożarowego

.....
.....

6. Środki i sposoby alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru

.....
.....

7. Osoba odpowiedzialna za całokształt zabezpieczenia przeciwpożarowego, toku prac pożarowo niebezpiecznych

.....
.....

8. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych

.....
.....

9. Osoba zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu, po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych

.....

Podpisy członków komisji:

**Zezwolenie na prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem
pożarowym**

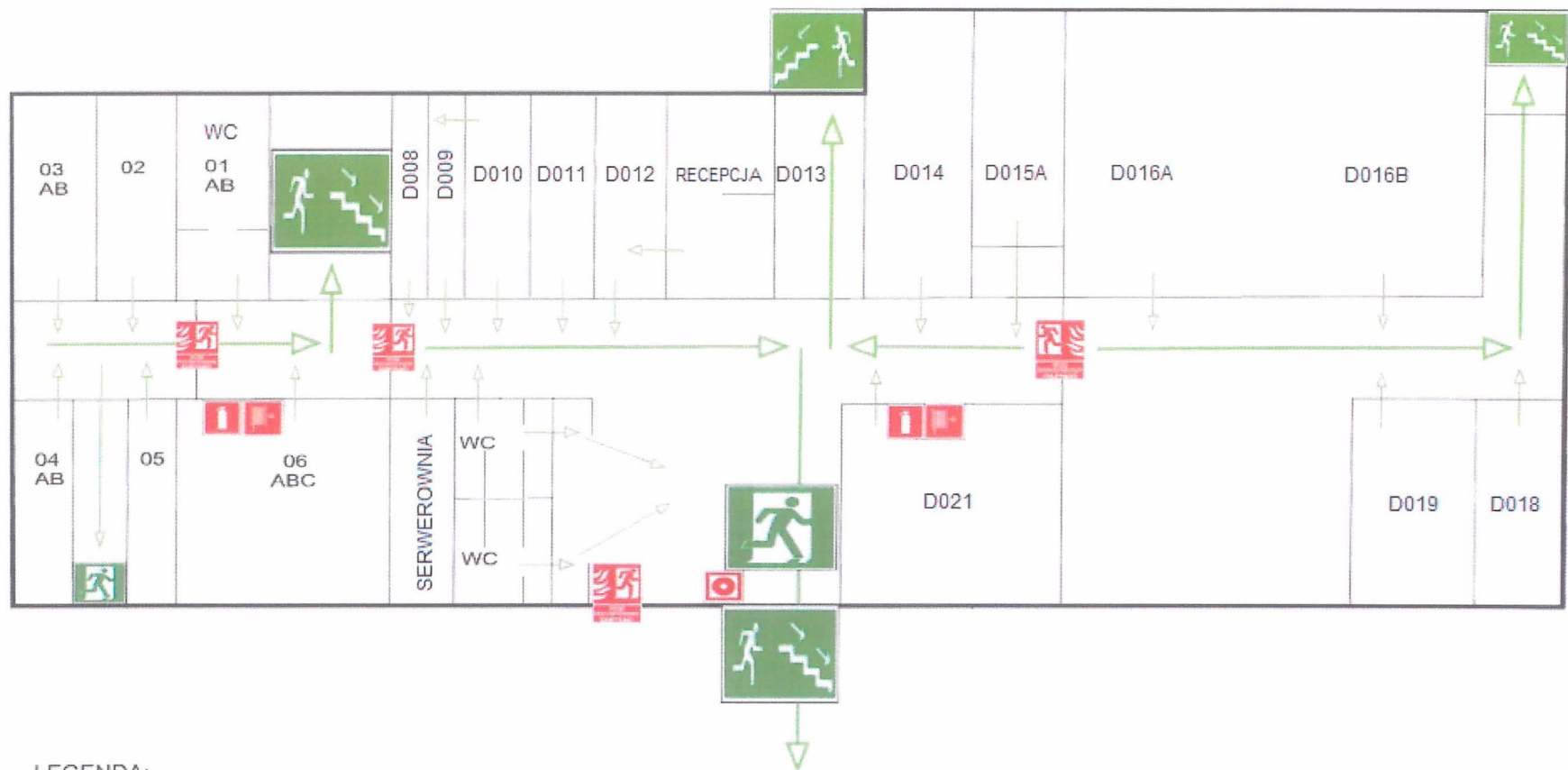
1. Miejsce
pracy.....
.....
2. Rodzaj
pracy.....
.....
3. Czas pracy, dnia od godz. do
godz.
4. Określenie zagrożenia pożarowego w miejscu prowadzenia spawania (z
czego
wynika)
.....
.....
5. Sposób zabezpieczenia przed pożarem (wybuchem)
.....
.....
6. Środki zabezpieczenia przeciwpożarowego
.....
.....
7. Sposób wykonywania prac
.....
.....
8. Odpowiedzialny za:
α) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczenia:
nazwisko, wykonano – podpis
β) wyłączenie napięcia (jeżeli zachodzi potrzeba):
nazwisko, wykonano – podpis
χ) dokonanie analizy stężeń par cieczy, gazów (w uzasadnionych
przypadkach):
nazwisko, wykonano – podpis
d) sprawdzenie stanowiska po zakończeniu prac
nazwisko, wykonano – podpis
9. Zezwalam na rozpoczęcie robót (po złożeniu ww. podpisów).

.....
(podpis wydającego zezwolenie)

Książka prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

[illegible]

PLAN EWAKUACJI - PARTER

LEGENDA:

DRZWI PPOŻ. EI 60

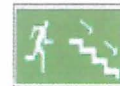
GAŚNICA

HYDRANT WEWNĘTRZNY

PPOŻ. Wył. PRĄDU

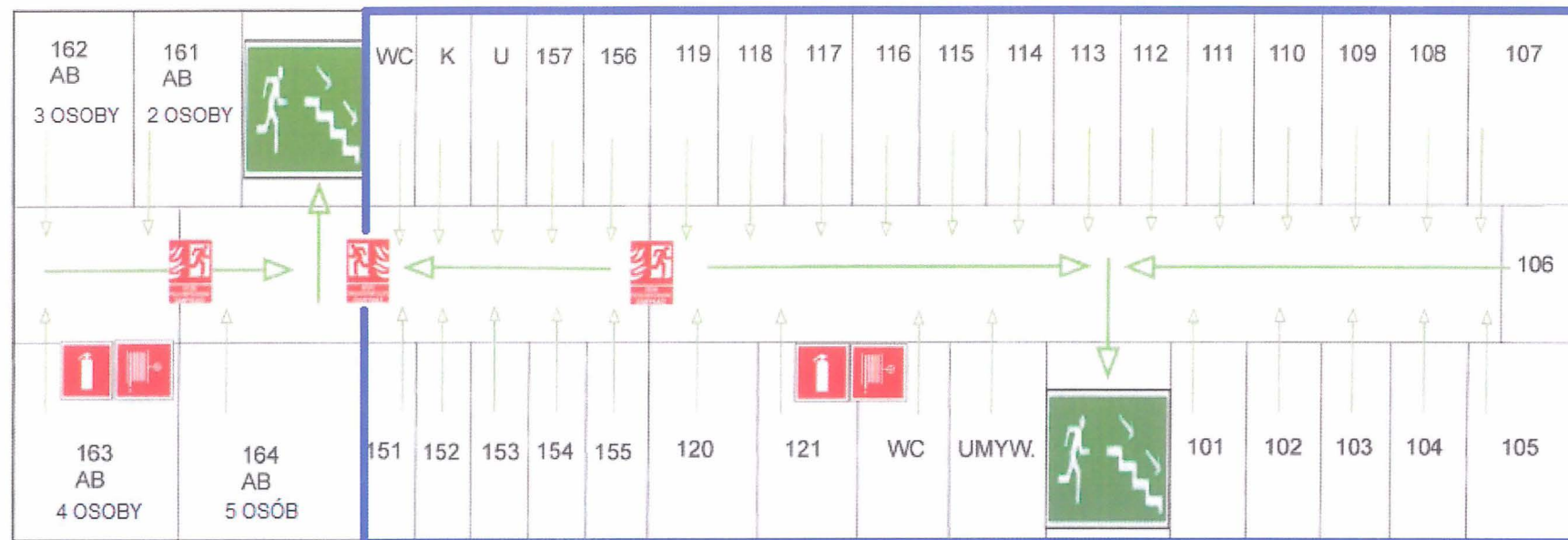
KIERUNEK SCHODAMI
W DÓŁ

KIERUNEK EWAKUACJI

WYJŚCIE EWAKUACYJNE

PLAN EWAKUACYJNY - PIĘTRO I

CZĘŚĆ WYŁĄCZONA Z UŻYTKOWANIA

LEGENDA:

DRZWI PPOŻ. EI 60

HYDRANT WEWNĘTRZNY

GAŚNICA

KIERUNEK SCHODAMI
W DÓŁ

KIERUNEK EWAKUACJI

PLAN EWAKUACYJNY - PIĘTRO II

CZĘŚĆ WYŁĄCZONA Z UŻYTKOWANIA

LEGENDA:

DRZWI PPOŻ. EI 60

HYDRANT WEWNĘTRZNY

GAŚNICA

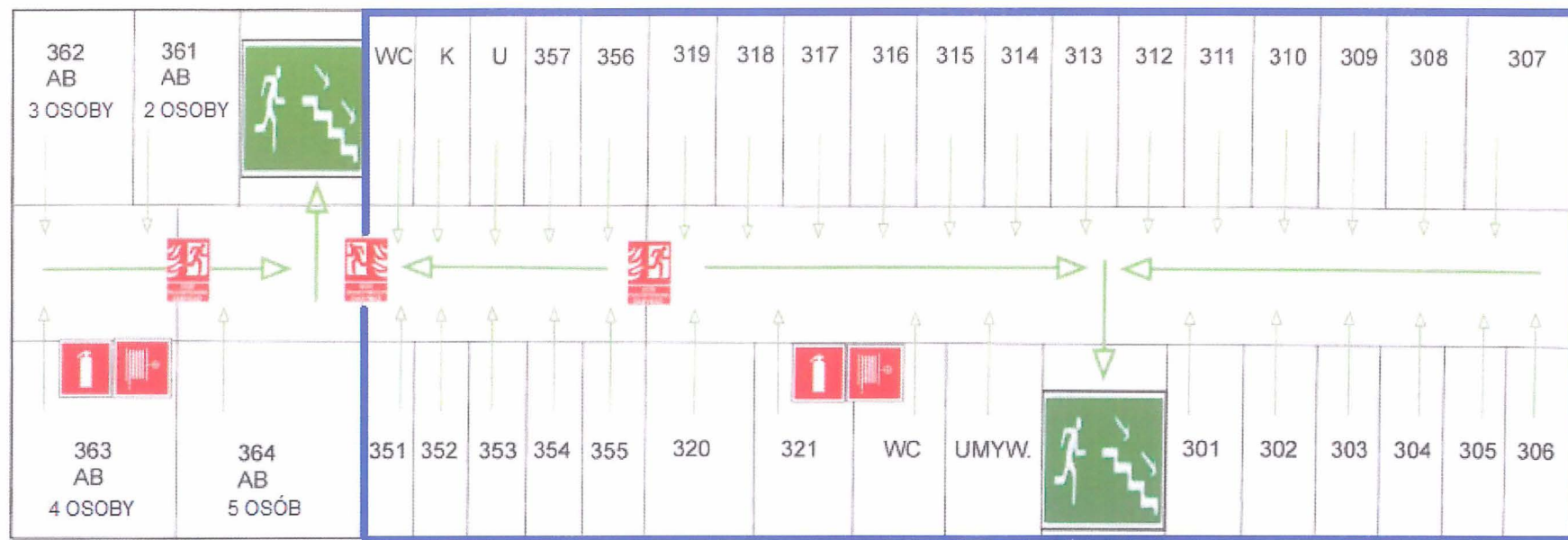

KIERUNEK SCHODAMI
W DÓŁ

KIERUNEK EWAKUACJI

PLAN EWAKUACYJNY - PIĘTRO III

CZĘŚĆ WYŁĄCZONA Z UŻYTKOWANIA

LEGENDA:

DRZWI PPOŻ. EI 60

HYDRANT WEWNĘTRZNY

GAŚNICA

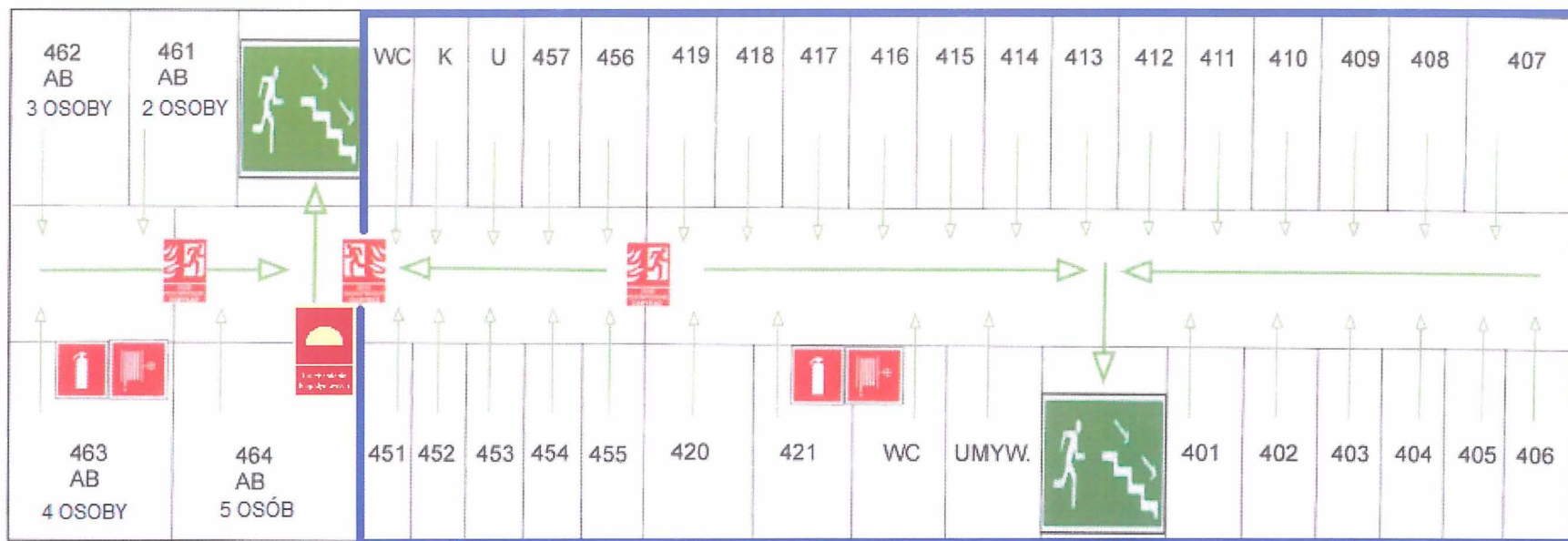

KIERUNEK SCHODAMI
W DÓŁ

KIERUNEK EWAKUACJI

PLAN EWAKUACYJNY - PIĘTRO IV

CZĘŚĆ WYŁĄCZONA Z UŻYTKOWANIA

LEGENDA:

DRZWI PPOŻ. EI 60

URUCHAMIANIE KLAP DYMOWYCH

HYDRANT WEWNĘTRZNY

GAŚNICA

KIERUNEK SCHODAMI W DÓŁ

KIERUNEK EWAKUACJI

Akademia Nauk Stosowanych
Dom Studenta
ul. Juliusza Słowackiego 57
47-400 Racibórz

WRBA Spółka z o.o.
ul. Konstantego Ildefonsa
Gałczyńskiego 4/901
00-362 Warszawa

PLAN SYTUACYJNY

DOM STUDENTA

HYDRANT ZEWNĘTRZNY

MIEJSCE ZBIÓRKI DO EWAKUACJI

